

UZASADNIENIE

Celem projektu ustawy o zmianie ustawy o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących oraz niektórych innych ustaw, zwanego dalej „projektem ustawy”, jest usprawnienie procesu przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej z uwzględnieniem konieczności zachowania wysokiego poziomu bezpieczeństwa jądrowego oraz budowlanego. Powyższe osiągnięte ma zostać poprzez dokonanie zmian w:

- 1) ustawie z dnia 29 czerwca 2011 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących (Dz. U. z 2024 r. poz. 1410 i 1572), zwanej dalej „specustawą jądrową”;
- 2) ustawie z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 1277), zwanej dalej: „Prawem atomowym”;
- 3) ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112), zwanej dalej „ustawą ocenową”.

Należy wskazać, że zasadą prawa budowlanego, wynikającą z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r. poz. 725, z późn. zm.), zwanej dalej „Prawem budowlanym”, jest, że pozwolenie na budowę dotyczy całego zamierzenia budowlanego. Aktualnie obowiązujące przepisy pozwalają na budowę części zamierzenia budowlanego jedynie wówczas, gdy składa się ono z więcej niż jednego obiektu, a zarazem wybrany obiekt lub zespół obiektów może samodzielnie funkcjonować. Wspomniana zasada nie odpowiada specyfice procesu budowlanego inwestycji w zakresie obiektu energetyki jądrowej, w tym elektrowni jądrowych – na co wskazuje doświadczenie międzynarodowe – i staje na przeszkodzie sprawnej realizacji inwestycji tego rodzaju.

Ponadto należy wskazać, że w obowiązującym brzmieniu specustawy jądrowej, przewidziano katalog prac, które mogą być wykonane przed uzyskaniem pozwolenia na budowę dla całego zamierzenia budowlanego w postaci obiektu energetyki jądrowej, ale jest on ograniczony i niewystarczający w realiach specyfiki budowy tego rodzaju obiektu. Wyżej wymieniony katalog został określony w art. 17 specustawy jądrowej i obejmuje:

- 1) prace geodezyjne;
- 2) niwelację terenu;
- 3) zagospodarowanie terenu budowy wraz z budową tymczasowych obiektów budowlanych zaplecza technicznego oraz socjalno-biurowego budowy;

- 4) wykonanie przyłączy do sieci infrastruktury technicznej na potrzeby budowy;
- 5) budowę tymczasowego ogrodzenia budowy o wysokości do 2,5 m;
- 6) inne prace niewymagające sporządzenia projektu architektoniczno-budowlanego;
- 7) rozbiórkę istniejących obiektów budowlanych naziemnych i podziemnych;
- 8) usunięcie drzew lub krzewów znajdujących się na nieruchomościach objętych decyzją o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej.

Wymienione wyżej prace charakteryzowane są jako prace przygotowawcze i są możliwe do wykonania w oparciu o odrębną decyzję, jaką jest pozwolenie na prace przygotowawcze. Pozwolenie na prace przygotowawcze nie może jednak obejmować prac polegających na bezpośrednim wykonywaniu części obiektu jądrowego lub innych prac mogących mieć znaczenie z perspektywy bezpieczeństwa jądrowego. Zasadą jest, że dla wykonania wyżej wymienionych prac dotyczących inwestycji w obiekty energetyki jądrowej niezbędne jest uzyskanie zezwolenia na budowę, wydawanego przez Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki, zwanego dalej „Prezesem PAA”, dla całego obiektu energetyki jądrowej, a dopiero następnie pozwolenia na budowę wydawanego przez wojewodę.

Dla poprawy efektywności procesu inwestycyjno-budowlanego dotyczącego obiektów energetyki jądrowej – którego złożoność jest niezwykle wysoka – należy zwiększyć możliwość etapowania inwestycji w zakresie tych obiektów również w ten sposób, aby można było wykonywać części zamierzenia budowlanego, które nie mogą samodzielnie funkcjonować w oderwaniu od innych planowanych obiektów lub ich części wchodzących w skład obiektów energetyki jądrowej. Wprowadzenie rozwiązań prawnych w tym zakresie przyniesie korzyść dla sprawności procesu powstawania obiektów energetyki jądrowej, w tym elektrowni jądrowych, w Rzeczypospolitej Polskiej, który – jak wynika z doświadczeń międzynarodowych – obarczony jest dużym ryzykiem opóźnień. Długi okres potrzebny do przygotowania oraz akceptacji przez właściwe organy kompletnej dokumentacji niezbędnej do realizacji całego obiektu energetyki jądrowej może być wykorzystany do prowadzenia mniej skomplikowanych prac, których potrzeba przeprowadzenia jest do pewnego stopnia niezależna od szczegółów technicznych inwestycji, które zostaną dopracowane lub zaakceptowane we właściwej procedurze administracyjnej na późniejszym etapie. Te ograniczone prace byłyby badane w każdym indywidualnym przypadku przez organy budowlane, a w przypadku tych z nich, które mogą mieć znaczenie z perspektywy bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej – także przez Prezesa PAA. Rozszerzenie zakresu możliwych do wykonywania przez inwestora prac powinno być bowiem dokonywane z zachowaniem wysokich standardów

bezpieczeństwa jądrowego oraz budowlanego, co zapewnić mają przepisy w proponowanym brzmieniu.

Odnosząc się do głównych rozwiązań zaproponowanych w projekcie ustawy, należy wskazać, że przewidziano w nim, że:

- 1) pozwolenie na budowę inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej może, w zależności od żądania wniosku, obejmować całe zamierzenie budowlane lub jego część, w tym część niemogącą samodzielnie funkcjonować zgodnie z przeznaczeniem;
- 2) w zakresie, w jakim prace objęte wnioskiem inwestora nie są istotne z perspektywy organu dozoru jądrowego (sklasyfikowane jako niewymagające zezwolenia Prezesa PAA, zwane dalej „podstawowymi wstępnymi robotami budowlanymi”), na wniosek inwestora prowadzone będzie jedno postępowanie w sprawie wydania przez organ administracji architektoniczno-budowlanej (wojewodę) pozwolenia na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych;
- 3) w przypadku prac istotnych z perspektywy organu dozoru jądrowego (sklasyfikowanych jako wymagające zezwolenia Prezesa PAA, zwanych dalej: „kwalifikowanymi wstępnymi robotami budowlanymi”), wydanie pozwolenia na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych będzie musiało być poprzedzone decyzją Prezesa PAA o zezwoleniu w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej na wykonanie wstępnych robót budowlanych, zwaną dalej również „zezwoleniem na wstępne roboty”;
- 4) część prac, które mogą być kwalifikowane jako wstępne roboty budowlane, zostanie wprost wskazana w specustawie jądrowej oraz przyporządkowana do odpowiedniej kategorii: podstawowych wstępnych robót budowlanych albo kwalifikowanych wstępnych robót budowlanych. Ponadto inwestorowi dana zostanie możliwość wystąpienia do Prezesa PAA z wnioskiem o wydanie opinii w zakresie tego, czy określone, niewymienione wprost w specustawie jądrowej w proponowanym brzmieniu, prace są wstępnymi robotami budowlanymi, a jeśli tak, to do której kategorii (podstawowe czy kwalifikowane wstępne roboty budowlane) należy je zaliczyć;
- 5) jak zostało wskazane powyżej, w przypadku uznania prac za kwalifikowane wstępne roboty budowlane – niezależnie od tego, czy taka kwalifikacja zostanie dokonana w specustawie jądrowej czy w opinii Prezesa PAA – uzyskanie pozwolenia na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych będzie możliwe dopiero po otrzymaniu zezwolenia na wstępne roboty, które wyda Prezes PAA.

Proponowany model odzwierciedla podstawowy model uzyskiwania decyzji

administracyjnych dotyczących budowy obiektu energetyki jądrowej, w którym występują dwa odrębne rodzaje zgód budowlanych: organu dozoru jądrowego – w zakresie prac mogących mieć znaczenie dla bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej – oraz organu administracji budowlanej – w zakresie prac mających znaczenie z perspektywy bezpieczeństwa budowlanego.

W projekcie uregulowano tryb występowania i uzyskiwania pozwolenia na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych, opinii Prezesa PAA w zakresie tego, czy dane, niewymienione wprost w ustawie, prace wchodzą w zakres wstępnych robót budowlanych, a jeśli tak, to do której kategorii należy ją zaliczyć, oraz zezwolenia na wstępne roboty.

Ponadto w projekcie zostały zamieszczone przepisy ujednolicające siatkę pojęciową, którą posługuje się specustawa jądrowa, oraz regulujące zmiany wynikowe, związane z wprowadzeniem do porządku prawnego nowych rozwiązań.

W projekcie ustawy proponuje się wprowadzenie rozwiązań, które usprawnią proces przygotowania realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej, co zmniejszy ryzyko opóźnień w przygotowaniu i realizacji tych inwestycji oraz da możliwość ich szybszego zakończenia.

Usprawnienie procesu przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej, które może oznaczać skrócenie procesu inwestycyjno-budowlanego dla ww. nawet o 2 lata.

Uzasadnienie szczegółowe

Art. 1 projektu ustawy – zmiana specustawy jądrowej

Art. 1 pkt 1 oraz pkt 6 projektu ustawy – zmiana odpowiednio art. 3f ust. 5 oraz art. 35 ust. 1c specustawy jądrowej

Zmiana jest związana z wprowadzeniem w specustawie jądrowej nowej instytucji – pozwolenia na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych. W związku z tym, że decyzją o pozwoleniu na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych jest decyzją wydaną po przeprowadzeniu postępowania i podlega wykonaniu, należało uwzględnić ją w katalogu określonym w art. 3f ust. 5 oraz art. 35 ust. 1c specustawy jądrowej.

Zmiana art. 35 ust. 1c specustawy jądrowej ma na celu również uporządkowanie katalogu podmiotów, które informowane są o niewydaniu w terminie decyzji określonych w specustawie jądrowej oraz rozpatrzenia dowołań od tych decyzji.

Art. 1 pkt 2 lit. a i c oraz pkt 3 projektu ustawy – zmiana art. 15 ust. 1 i 4b, art. 16 ust. 1-3 oraz art. 17 ust. 1 specustawy jądrowej

Celem zmiany jest uporządkowanie siatki pojęciowej, która posługuje się specustawą jądrową. Należy wskazać, że w art. 2 pkt 1a specustawy jądrowej wprowadzono definicję „inwestycji w zakresie budowy energetyki jądrowej”, zgodnie z którą jest to „*inwestycja polegająca na budowie, przebudowie, remoncie, utrzymaniu, użytkowaniu, zmianie sposobu użytkowania, rozruchu, eksploatacji lub rozbiórce obiektu energetyki jądrowej wraz z infrastrukturą niezbędną do obsługi;*”. Podkreślić należy, że inwestycja w zakresie budowy energetyki jądrowej obejmuje nie tylko budowę, przebudowę, remont, utrzymanie, użytkowanie, zmianę sposobu użytkowania, rozruch, eksploatację lub rozbiórkę obiektu energetyki jądrowej, który został zdefiniowany w art. 2 pkt 2 specustawy jądrowej, ale i infrastrukturę towarzyszącą, której zakres został określony w art. 2 pkt 1b tej specustawy. Wprowadzenie szerszej niż obejmującej działania wobec obiektu energetyki jądrowej definicji infrastruktury towarzyszącej należało uwzględnić przy konstruowaniu przepisów dotyczących decyzji pozwalających na wykonywanie robót budowlanych.

Ponadto rozwiązanie prowadzi do zwiększenia spójności specustawy jądrowej, która posługuje się określeniem „inwestycja w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej” w przepisach m.in. art. 3a-3f, art. 4, art. 5, art.6-10a i art. 13 ust. 1 i 2.

Art. 1 pkt 2 lit. b projektu ustawy – zmiana art. 15 ust. 3 specustawy jądrowej

Zgodnie z przepisem art. 15 ust. 3 specustawy jądrowej w projektowanym brzmieniu, pozwolenie na budowę inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej może, w zależności od żądania wniosku, obejmować całe zamierzenie budowlane lub jego część, w tym część niemogącą samodzielnie funkcjonować zgodnie z przeznaczeniem. Celem rozwiązania jest zwiększenie sprawności przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej poprzez umożliwienie większego etapowania tych inwestycji. Rozwiązanie wprowadza się mając na uwadze długotrwałość oraz wieloetapowość procesu przygotowania i realizacji wyżej wymienionych inwestycji.

Art. 1 pkt 4 projektu ustawy – dodanie do specustawy jądrowej art. 17a-17c

art. 17a specustawy jądrowej

Zgodnie z projektowanym art. 17a ust. 1 specustawy jądrowej przed uzyskaniem pozwolenia na budowę inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej inwestor może złożyć wniosek o wydanie pozwolenia na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych.

Wykonanie wstępnych robót budowlanych może obejmować:

- 1) niewymagające zezwolenia Prezesa PAA na wykonanie wstępnych robót budowlanych podstawowe wstępne roboty budowlane, obejmujące:
 - a) prace polegające na wykonaniu robót ziemnych, w tym głębokich wykopów pod budowę obiektów budowlanych wchodzących w skład obiektu energetyki jądrowej lub z nim powiązanych oraz wzmocnienia skarp i nasypów,
 - b) prace związane z odwodnieniem terenu, w tym wykonanie barier wodnych oraz instalacji odpompowania wody,
 - c) prace polegające na wykonaniu zbiorników przeciwpożarowych,
 - d) prace polegające na budowie:
 - tymczasowych obiektów budowlanych w tym budynków montażu modułów oraz placów montażowych i składowych, jak również betoniarni, warsztatów zbrojeniowych i magazynów,
 - komory startowej drażenia kanałów wraz z niezbędnymi drogami dojazdowymi,
 - dróg do transportu ciężkiego na terenie budowy,
 - e) inne niż wymienione w lit. a-d prace zakwalifikowane w opinii Prezesa PAA jako niewymagające zezwolenia na wykonanie wstępnych robót budowlanych;
- 2) wymagające zezwolenia Prezesa PAA na wykonanie wstępnych robót budowlanych kwalifikowane wstępne roboty budowlane obejmujące:
 - a) wzmocnienie podłoża gruntowego pod budowę obiektów budowlanych wchodzących w skład obiektu energetyki jądrowej, stabilizację tego podłoża, w tym poprzez zastosowanie betonu podkładowo-wyrównawczego, hydroizolację tego podłoża oraz wykonanie murów oporowych fundamentów obiektu energetyki jądrowej lub jego części i montaż płyt oporowych,
 - b) inne niż określone w lit. a prace służące posadowieniu obiektu energetyki jądrowej lub obiektów budowlanych wchodzących w jego skład, w tym montaż klatek zbrojeniowych, elementów osadzonych w klatkach zbrojeniowych oraz niezbędnych instalacji,
 - c) prace niewymienione w lit. a lub b zakwalifikowane w opinii, o której mowa w art. 17b ust. 1 specustawy jądrowej w projektowanym brzmieniu, jako wymagające zezwolenia Prezesa Agencji na wykonanie wstępnych robót budowlanych, o którym mowa w art. 361 Prawa atomowego w projektowanym brzmieniu.

Zasadność wykonania powyższych prac przed uzyskaniem pozwolenia i zezwolenia na budowę

dla całej omawianej inwestycji wynika z doświadczeń międzynarodowych w budowie elektrowni jądrowych.

W art. 17a ust. 1 lit. a-d specustawy jądrowej w projektowanym brzmieniu zawarto katalog prac, które stanowią wstępne roboty budowlane niezwiązane z bezpieczeństwem jądrowym i ochroną radiologiczną. Ponadto w art. 17a ust. 1 lit. e specustawy jądrowej w projektowanym brzmieniu określono, że również inne prace mogą zostać uznane w opinii Prezesa PAA za podstawowe wstępne roboty budowlane.

Art. 17a ust. 1 pkt 2 lit. a i b specustawy jądrowej w projektowanym brzmieniu określają, które prace uznawane są za kwalifikowane wstępne roboty budowlane. Za kwalifikowane wstępne roboty budowlane mogą zostać uznane dodatkowe prace określone w opinii Prezesa PAA.

Należy wskazać, że katalog zarówno podstawowych, jak i kwalifikowanych wstępnych robót budowlanych nie jest zamknięty, ale zaliczenie określonych, niewymienionych w specustawie jądrowej, prac do wstępnych robót budowlanych wymaga zaangażowania wyspecjalizowanego podmiotu, którym jest Prezes PAA.

Jako wstępne roboty budowlane, o których mowa w art. 17a ust. 1 pkt 1 lit. e lub pkt 2 lit. c specustawy jądrowej w proponowanym w projekcie brzmieniu, mogą zostać zakwalifikowane prace dotyczące obiektów budowlanych obejmujących systemy, elementy konstrukcji i wyposażenia obiektu jądrowego objęte zakresem wstępnego raportu bezpieczeństwa, o którym mowa w art. 36d ust. 2 Prawa atomowego i wyłącznie wówczas, gdy, biorąc pod uwagę względy bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej, mogą zostać wykonane przed uzyskaniem zezwolenia na budowę obiektu jądrowego, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2 Prawa atomowego. Doprecyzowanie, co potencjalnie może stanowić wstępne roboty budowlane, ma na celu zachowanie spójności z art. 36d ust. 2a Prawa atomowego, z którego wynika, że jeżeli dane prace nie obejmują systemów, elementów konstrukcji lub wyposażenia obiektu jądrowego objętych zakresem wstępnego raportu bezpieczeństwa, mogą być wykonywane przez inwestora w oparciu o odrębne pozwolenie na budowę, niewymagające zezwolenia Prezesa PAA na budowę obiektu jądrowego.

Zaproponowane rozwiązanie pozwala na usprawnienie procesu inwestycyjnego utrzymując jednak wysoki poziom bezpieczeństwa jądrowego i radiologicznego i udział właściwych, wyspecjalizowanych organów, takich jak Prezes PAA, w tym procesie. Wstępne roboty budowlane podlegać będą również dwutorowej, stosownej do kompetencji zaangażowanych organów, kontroli organów nadzoru budowlanego i dozoru jądrowego w trakcie ich wykonywania, co między innymi przewidują:

- 1) dodawane przepisy art. 17c ust. 4 i 5 specustawy jądrowej odsyłające do odpowiednio stosowania przepisów specustawy jądrowej oraz Prawa budowlanego;
- 2) dodawany art. 36l ust. 11 Prawa atomowego odsyłający do odpowiedniego stosowania przepisów art. 5 ust. 1–2, 7, 7a, 7c, 9, 11–15 oraz art. 39e ust. 1–2e Prawa atomowego.

Zgodnie z art. 17a ust. 2 specustawy jądrowej w proponowanym brzmieniu, jako wstępne roboty budowlane, o których mowa w art. 17a ust. 1 pkt 1 lit. e lub pkt 2 lit. c, mogą zostać zakwalifikowane prace dotyczące obiektów budowlanych obejmujących systemy, elementy konstrukcji i wyposażenia obiektu jądrowego objęte zakresem wstępnego raportu bezpieczeństwa, o którym mowa w art. 36d ust. 2 Prawa atomowego, jeżeli, biorąc pod uwagę względy bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej, mogą zostać wykonane przed uzyskaniem zezwolenia na budowę obiektu jądrowego, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2 Prawa atomowego.

Art. 17a ust. 3 specustawy jądrowej w projektowanym brzmieniu reguluje kwestię wniosku o wydanie pozwolenia na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych. Do wyżej wymienionego wniosku załączyć należy:

- 1) decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej;
- 2) decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej;
- 3) projekt zagospodarowania działki lub terenu oraz projekt architektoniczno-budowlany przygotowane dla części zamierzenia budowlanego, której dotyczy wnioski;
- 4) oświadczenie o posiadaniu prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane;
- 5) pozwolenie wodnoprawne lub zaświadczenie o niewniesieniu sprzeciwu do zgłoszenia wodnoprawnego – jeżeli jest wymagane;
- 6) w przypadku objęcia wnioskiem wstępnych robót budowlanych niewymienionych wprost w specustawie jądrowej – również opinię Prezesa PAA dotyczącej uznania wstępnych robót budowlanych za podstawowe albo kwalifikowane.

Przedstawiony w projekcie katalog załączników do wniosku o wydanie pozwolenia na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych zapewni organowi architektoniczno-budowlanemu możliwość wydania tego pozwolenia w oparciu o niezbędne dokumenty. Wyżej wymienione załączniki do wniosku są wystarczające dla odpowiedniego uwzględnienia celów bezpieczeństwa budowlanego przez organy administracji publicznej w toku wydawania decyzji o pozwolenie na budowę w zakresie wstępnych prac budowlanych.

W art. 17a ust. 4 przesądzono, że do wniosku o wydanie pozwolenia na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych stosuje się art. 16 ust. 2 specustawy jądrowej. Powyższe jest związane z, przewidzianym w art. 1 pkt 4 projektu ustawy, dodaniem do specustawy jądrowej art. 17c ust. 5, zgodnie z którym do pozwolenia na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych przepisy art. 15 ust. 3 oraz art. 16 ust. 1 i 3 specustawy jądrowej stosuje się odpowiednio. Z powyższego wynika, że w pozwoleniu na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych wojewoda zezwala, w zakresie niezbędnym do realizacji inwestycji, na usunięcie drzew lub krzewów znajdujących się na nieruchomościach objętych decyzją o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej. Zezwolenie nie jest wymagane na usunięcie drzew lub krzewów, o których mowa w art. 83f ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Do inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej nie stosuje się przepisów rozdziału 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478). Wprowadzenie wyżej opisanego obowiązku po stronie wojewody należało połączyć z obowiązkiem inwestora, który polega na odpowiednim sformułowaniu wniosku o wydanie pozwolenia na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych.

W art. 17a ust. 5 specustawy jądrowej w projektowanym brzmieniu wskazano, że pozwolenie wodnoprawne lub zaświadczenie o niewniesieniu sprzeciwu wobec zgłoszenia wodnoprawnego, o których mowa w art. 17a ust. 3 pkt 5 specustawy jądrowej w proponowanym brzmieniu, mogą być przedłożone przez inwestora w trakcie postępowania w sprawie wydania pozwolenia na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych, co oznacza, że nie muszą zostać przedłożone wraz z wnioskiem o wydanie wyżej wymienionej decyzji.

Zgodnie z art. 17a ust. 6 specustawy jądrowej w proponowanym brzmieniu, prace określone w art. 17a ust. 1 specustawy jądrowej, objęte pozwoleniem na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych nie wymagają zezwolenia Prezesa Agencji na budowę obiektu jądrowego, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2 Prawa atomowego, ponieważ albo zostały uznane za nieistotne z punktu widzenia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej, albo Prezes PAA będzie miał okazję odnieść się do nich w opinii, o której mowa w art. 17b ust. 1 specustawy jądrowej w proponowanym brzmieniu, albo zezwoleniu, o którym mowa w art. 36l ust. 1 Prawa atomowego w brzmieniu przedstawionym w projekcie.

Art. 17b specustawy jądrowej

Art. 17b specustawy jądrowej reguluje tryb uzyskiwania opinii Prezesa PAA w zakresie kwalifikacji danych prac jako wstępnych robót budowlanych i ich zaliczenia do kategorii podstawowych albo kwalifikowanych robót budowlanych. Opinia Prezesa PAA w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej w przedmiocie kwalifikacji prac jako wstępnych robót budowlanych, zwana dalej również „opinią”, wydawana jest na wniosek inwestora, gdy chce on zrealizować prace niewchodzące w sposób wyraźny w zakres przewidziany w art. 17a ust. 1 pkt 1 i 2 specustawy jądrowej w proponowanym brzmieniu, które wedle podstawowych regulacji wymagają uzyskania zezwolenia na budowę. Należy przy tym zaznaczyć, że roboty budowlane, objęte dyspozycją art. 36d ust. 2a Prawa atomowego to jest roboty dotyczące obiektów budowlanych nieobjętych systemów, elementów konstrukcji i wyposażenia obiektu jądrowego objętych zakresem wstępnego raportu bezpieczeństwa, jak dotychczas nie będą wymagać uzyskania takiej opinii i będą mogły być wykonywane na podstawie pozwolenia na budowę bez uprzedniego uzyskania rozstrzygnięcia Prezesa PAA.

W opinii Prezes PAA określa, że planowane prace:

- 1) stanowią podstawowe wstępne roboty budowlane niewymienione wprost w specustawie jądrowej i nie wymagają zezwolenia na wstępne roboty, lub
- 2) stanowią wstępne roboty budowlane niewymienione wprost w specustawie jądrowej i wymagają zezwolenia na wstępne roboty, lub
- 3) nie stanowią wstępnych robót budowlanych i wymagają zezwolenia, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2 Prawa atomowego, lub
- 4) nie stanowią wstępnych robót budowlanych i nie wymagają ani wydania zezwolenia na wstępne roboty ani zezwolenia, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2 Prawa atomowego.

W przypadku określenia przez Prezesa PAA, że planowane prace stanowią wstępne roboty budowlane i wymagają zezwolenia na wstępne roboty, Prezes PAA w wydawanej opinii może wskazać, jakie informacje lub dokumenty inwestor powinien przedłożyć wraz z wnioskiem

o wydanie tego zezwolenia obok dokumentów wymienionych w załączniku nr 7 do Prawa atomowego w projektowanym brzmieniu.

W art. 17b ust. 4 specustawy jądrowej w proponowanym brzmieniu określono, że do wniosku o wydanie opinii Prezesa PAA inwestor dołącza szczegółowy opis techniczny prac oraz obiektów budowlanych wobec, których planowane są prace, w szczególności wskazując:

- 1) funkcje systemów, elementów konstrukcji i wyposażenia znajdujących się w obiektach budowlanych objętych pracami, z uwzględnieniem wszystkich stanów obiektu energetyki jądrowej w trakcie jego rozruchu i eksploatacji;
- 2) analizę wpływu niewypełnienia funkcji, o których mowa w pkt. 1, na wypełnianie fundamentalnych funkcji bezpieczeństwa przez systemy, elementy konstrukcji i wyposażenia znajdujące się w obiektach budowlanych objętych pracami;
- 3) analizę wpływu potencjalnych uszkodzeń systemów, elementów konstrukcji i wyposażenia znajdujących się w obiektach budowlanych objętych pracami, na systemy, elementy konstrukcji i wyposażenia mające istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej;
- 4) podsumowanie analiz, o których mowa w pkt 2 i 3;
- 5) ocenę kwalifikacji planowanych prac jako stanowiących wstępne roboty budowlane.

W przepisach art. 17b ust. 5 i 6 specustawy jądrowej w proponowanym brzmieniu wskazano, że jeżeli treść dołączonego do wniosku opisu lub dokumentacji jest niewystarczająca do odpowiedniego zakwalifikowania planowanych prac, Prezes PAA wyznacza inwestorowi odpowiedni termin, nie krótszy niż miesiąc, na przedstawienie dodatkowych informacji lub dokumentów lub przeprowadzenie badań lub ekspertyz. Wyznaczony przez Prezesa PAA termin może być przedłużany na wniosek inwestora. Jeżeli całością przedstawionych przez inwestora informacji jest niewystarczający do dokonania kwalifikacji planowanych prac lub inwestor nie przedstawi dodatkowych informacji, dokumentów, badań lub ekspertyz w wyznaczonym terminie, a termin ten nie zostanie przedłużony, albo z innych przyczyn wydanie opinii okaże się niedopuszczalne, Prezes Agencji odmawia wydania opinii w drodze decyzji.

Rozpatrzenie wniosku o wydanie opinii przez Prezesa PAA uzależnione zostało od wniesienia przez inwestora opłaty w wysokości 200 000 zł na rachunek Państwowej Agencji Atomistyki. Opłata stanowi dochód budżetu państwa.

Prezes Agencji wydaje opinię w terminie 3 miesięcy, a w przypadkach szczególnie skomplikowanych – w terminie 6 miesięcy od dnia złożenia wniosku.

Art. 17c specustawy jądrowej

Art. 17c specustawy jądrowej w projektowanym brzmieniu reguluje postępowanie w zakresie pozwolenia na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych.

Zgodnie z wyżej wymienionym przepisem pozwolenie na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych wydaje, w drodze decyzji, wojewoda, po:

- 1) przedłożeniu przez inwestora zezwolenia na wstępne roboty; zezwolenie może być przedłożone w toku postępowania o wydanie pozwolenia na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych;
- 2) sprawdzeniu zgodności planowanych wstępnych prac budowlanych z:
 - a) przepisami techniczno-budowlanymi,
 - b) decyzją o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej,
 - c) wymaganiami ochrony środowiska, w szczególności określonymi w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej.

Termin wydania pozwolenia na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych wynosi 30 dni od dnia otrzymania przez wojewodę wniosku inwestora. Do terminu nie wlicza się okresów opóźnień wynikłych z winy inwestora oraz z przyczyn niezależnych od wojewody.

Do postępowania o wydanie pozwolenia na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych stosuje się odpowiednio przepisy art. 4 ust. 3, art. 6 ust. 1, 2 i 3, art. 8, art. 10, art. 15 ust. 4b, 6 i 7 specustawy jądrowej oraz przepisy art. 28 ust. 2–4 Prawa budowlanego.

Do wstępnych robót budowlanych stosuje się odpowiednio przepisy Prawa budowlanego z uwzględnieniem przepisów specustawy jądrowej, z wyjątkiem przepisów rozdziału 9 Prawa budowlanego które stosuje się wprost.

Art. 1 pkt 5 projektu ustawy– art. 31 specustawy jądrowej

Zmiana art. 31 ust. 1 i 2 specustawy jądrowej jest związana z wprowadzeniem do porządku prawnego nowej instytucji – pozwolenia na wstępne roboty budowlane. Art. 31 odnosi się do pozwolenia na prace przygotowawcze lub pozwolenia na budowę inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej. W związku z celem wydania wyżej wymienionych pozwoleń oraz pozwolenia na wstępne roboty budowlane, za zasadne należy uznać uwzględnienie we katalogu określonym w art. 31 specustawy jądrowej również tego pozwolenia.

Art. 1 pkt 7–11 projektu ustawy – art. 36-40 specustawy jądrowej

Zaproponowane zmiany mają charakter wynikowy i związane są z dodaniem do specustawy jądrowej nowego typu decyzji – pozwolenia na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych.

Zmiana art. 36 specustawy jądrowej związana jest ponadto z koniecznością umożliwienia inwestorowi sprawnego przygotowania i realizacji inwestycji. Mając na uwadze wyżej wymieniony cel, w przepisie w proponowanym brzmieniu przesądza, że decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej oraz pozwoleniu na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych będzie nadawany rygor natychmiastowej wykonalności analogicznie, jak decyzjom, o których mowa w art. 11 ust. 1, art. 15 ust. 1, art. 17 ust. 1 oraz art. 19 ust. 1 specustawy jądrowej. Powyższe nie uniemożliwia jednak wnoszenia środków odwoławczych od decyzji. Zaproponowane rozwiązanie należy uznać za konieczne i proporcjonalne.

W celu zachowania spójności systemu wydawania decyzji na podstawie specustawy jądrowej oraz ich kwestionowania i przenoszenia, zaproponowane zostały zmiany w art. 37-40 tej specustawy.

Art. 1 pkt 12 i 13 projektu ustawy – zmiana art. 45, art. 47, art. 54 oraz art. 58 specustawy jądrowej

Celem zmiany art. 45, art. 47, art. 54 ust. 2 oraz art. 58 ust. 1 pkt 2 specustawy jądrowej jest ujednoczenie używanej w specustawie jądrowej siatki pojęciowej i konsekwentne posługiwanie się, wprowadzonym w art. 2 pkt 1a tej specustawy, określeniem „inwestycja w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej”.

Art. 2 projektu ustawy – zmiana Prawa atomowego

Art. 2 pkt 1 projektu ustawy – zmiana art. 36d Prawa atomowego

Art. 36d ust. 2a Prawa atomowego nadaje się brzmienie, którym przesądza się, że roboty budowlane dotyczące obiektów budowlanych nieobjętych systemów, elementów konstrukcji i wyposażenia obiektu jądrowego objętych, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 36d ust. 3 Prawa atomowego, zakresem wstępnego raportu bezpieczeństwa nie wymagają nie tylko zezwolenia Prezesa PAA na budowę obiektu jądrowego ale również zezwolenia na wstępne roboty. Zmiana przepisu związana jest z dodawaniem, projektem ustawy, nowego rodzaju decyzji, to jest zezwolenia na wstępne roboty.

Art. 2 pkt 2 projektu ustawy – dodanie art. 36l w Prawie atomowym

Przepisem art. 361 w proponowanym brzmieniu do Prawa atomowego wprowadza się nową decyzję, która zostaje wydana w procesie inwestycyjnym dotyczącym obiektu energetyki jądrowej – zezwolenie na wstępne roboty.

Z wnioskiem o wydanie zezwolenia na wstępne roboty inwestor może wystąpić przed złożeniem wniosku o wydanie zezwolenia na budowę obiektu jądrowego. Zezwolenie na wstępne roboty wydawane jest przez Prezesa PAA. Uzyskanie zezwolenia na wstępne roboty jest warunkiem wydania pozwolenia na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych, o którym mowa w art. 17a ust. 1 specustawy jądrowej.

Zezwolenie na wstępne roboty może dotyczyć:

- 1) prac polegających na wzmocnieniu podłoża gruntowego pod budowę obiektów budowlanych wchodzących w skład obiektu energetyki jądrowej, stabilizacji tego podłoża, w tym poprzez zastosowanie betonu podkładowo-wyrównawczego, hydroizolacji tego podłoża oraz wykonaniu murów oporowych fundamentów obiektu energetyki jądrowej lub jego części i montażu płyt oporowych;
- 2) innych niż określone w pkt 1 prac służących posadowieniu obiektu energetyki jądrowej lub obiektów budowlanych wchodzących w jego skład, w tym montażu klatek zbrojeniowych, elementów osadzonych w klatkach zbrojeniowych oraz niezbędnych instalacji;
- 3) prac zakwalifikowanych w opinii Prezesa PAA, o której mowa w art. 17b ust. 1 specustawy jądrowej, jako wymagające zezwolenia na wstępne roboty budowlane.

Wprowadzona konstrukcja służy usprawnieniu inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej poprzez zwiększenie możliwości etapowania tych inwestycji, gwarantując odpowiedni poziom bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej w związku z zaangażowaniem wyspecjalizowanego organu, którym jest Prezes PAA. Zaangażowanie Prezesa PAA w kwestii wstępnych robót budowlanych, które mogą mieć znaczenie z perspektywy bezpieczeństwa jądrowego, jest spełnieniem wymagań dyrektywy Rady 2009/71/Euratom z dnia 25 czerwca 2009 r. ustanawiającej wspólnotowe ramy bezpieczeństwa jądrowego obiektów jądrowych (Dz. Urz. UE L 172 z 02.07.2009, str. 18, Dz. Urz. UE L 260 z 03.10.2009, str. 40 oraz Dz. Urz. UE L 219 z 25.07.2014, str. 42), zwanej dalej „dyrektywą 2009/71/Euratom”, zgodnie z którymi krajowe ramy prawne, regulacyjne i organizacyjne mają system kontroli dozorowej bezpieczeństwa jądrowego wykonywanej przez właściwy organ regulacyjny.

W art. 36l ust. 2 Prawa atomowego w proponowanym brzmieniu określono elementy, które ma zawierać wniosek o wydanie zezwolenia na wstępne roboty. Przepis ten ma brzmienie analogiczne do obowiązującego art. 5 ust. 1 Prawa atomowego, który reguluje elementy wniosku o zezwolenie na budowę obiektu energetyki jądrowej. Należy jednak wskazać, że elementy wniosku – załączniki do niego – zostały też wymienione w załączniku nr 7 do Prawa atomowego. Dodatkowo, zgodnie z art. 36l ust. 3 Prawa atomowego w proponowanym brzmieniu, w przypadku gdy wniosek o wydanie zezwolenia na wstępne roboty obejmuje także prace, o których mowa w art. 36l ust. 1 pkt 3 Prawa atomowego w projektowanym brzmieniu, należy do niego załączyć opinię Prezesa PAA, o której mowa w art. 17b ust. 1 specustawy jądrowej. Podkreślić należy, że w opinii, o której mowa w art. 17b ust. 1 specustawy jądrowej w projektowanym brzmieniu, Prezes PAA może nałożyć na inwestora obowiązek przedstawienia dodatkowych informacji lub dokumentów i w takim przypadku inwestor obowiązany jest załączyć te informacje i dokumenty do wniosku o wydanie zezwolenia na wstępne roboty. Celem rozwiązania jest umożliwienie Prezesowi PAA wydania decyzji na podstawie wszelkich niezbędnych dokumentów i informacji. W związku z tym, że Prezes PAA jest organem odpowiedzialnym za zapewnienie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej, który dysponuje specjalistyczną wiedzą w wyżej opisanym zakresie, zasadne jest danie mu możliwości żądania przedstawienia przez inwestora dodatkowych dokumentów i informacji.

Przepis art. 36l ust. 4 Prawa atomowego w proponowanym w projekcie brzmieniu stanowi, że zezwolenia na wstępne roboty może zostać wydane jednostce organizacyjnej, jeżeli:

- 1) wykaże, że zapewni bezpieczeństwo jądrowe, ochronę radiologiczną, ochronę fizyczną oraz zabezpieczenie materiałów jądrowych;
- 2) przedłoży informacje lub dokumenty wskazujące, że w dniu rozpoczęcia wstępnych robót budowlanych będzie posiadała dostęp do niezbędnych środków finansowych do prowadzenia prac objętych wnioskiem o wydanie zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, w sposób zapewnianiający bezpieczeństwo jądrowe, ochronę radiologiczną oraz ochronę fizyczną;
- 3) przedstawi informację wskazującą, że czynności związane z realizacją wstępnych robót budowlanych będą wykonywane przez osoby posiadające niezbędne kwalifikacje, umiejętności i doświadczenie.

Zezwolenie na wstępne roboty udziela się po stwierdzeniu, że:

- 1) lokalizacja obiektu energetyki jądrowej nie uniemożliwia zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego, ochrony radiologicznej i ochrony fizycznej podczas budowy, rozruchu, eksploatacji i likwidacji obiektu energetyki jądrowej, a także przeprowadzenia sprawnego postępowania awaryjnego w przypadku wystąpienia zdarzenia radiacyjnego;
- 2) zakres wstępnych robót budowlanych określony wnioskiem jest zgodny z art. 36l ust. 1 Prawa atomowego;
- 3) wstępne roboty budowlane objęte wnioskiem są odpowiednie z punktu widzenia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej.

Określone powyżej warunki należy uznać za zasadne i proporcjonalne w kontekście konieczności zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej.

W przepisach w projektowanym brzmieniu wyjaśnia się również, że wskazanie, iż jednostka będzie posiadała dostęp do niezbędnych środków finansowych do prowadzenia prac objętych wnioskiem o wydanie zezwolenia na wstępne roboty w sposób zapewnianający bezpieczeństwo jądrowe, ochronę radiologiczną oraz ochronę fizyczną, następuje poprzez dołączenie do wniosku o wydanie tego zezwolenia:

- 1) informacji lub dokumentów wskazujących, że wnioskodawca będzie posiadał dostęp do środków finansowych w dniu rozpoczęcia wstępnych robót budowlanych, w szczególności w postaci wyciągu z rachunku bankowego, na którym zgromadzono te środki, gwarancji bankowej lub gwarancji ubezpieczeniowej;
- 2) opisu planowanego sposobu finansowania realizacji wstępnych robót budowlanych;
- 3) raportu zawierającego symulację niezbędnych potrzeb finansowych na etapie wstępnych robót budowlanych.

Natomiast w celu wykazania, że lokalizacja obiektu energetyki jądrowej nie uniemożliwia zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego, ochrony radiologicznej i ochrony fizycznej podczas budowy, rozruchu, eksploatacji i likwidacji obiektu energetyki jądrowej, a także przeprowadzenia sprawnego postępowania awaryjnego w przypadku wystąpienia zdarzenia radiacyjnego, jednostka organizacyjna dołącza do wniosku, dotyczącą spełnienia tych wymagań, opinię Prezesa PAA, o której mowa w art. 5b ust. 3a specustawy jądrowej (opinia w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej na temat wstępnego raportu lokalizacyjnego) lub wyprzedzającą opinię Prezesa PAA opinii dotyczącą planowanej lokalizacji obiektu jądrowego albo określonych aspektów lokalizacji obiektu jądrowego, o której mowa w art. 36a ust. 1 Prawa atomowego.

W projektowanych przepisach przesądzono również, że w przypadku, w którym opinia, o której mowa w art. 5b ust. 3a specustawy jądrowej lub wyprzedzająca opinia Prezesa PAA, o której mowa w art. 36a ust. 1 Prawa atomowego, nie wskazują na spełnienie wymagań, o których mowa w ust. 5 pkt 1, inwestor może dodatkowo przedłożyć uzupełniony wstępny raport lokalizacyjny lub raport lokalizacyjny, wykazujący spełnienie tych wymagań. Warto zaznaczyć, że stosownie do dodawanego art. 36l ust. 5 i 7 Prawa atomowego, warunkiem wydania zezwolenia na wykonanie wstępnych robót przez Prezesa PAA jest przedłożenie przez inwestora wraz z wnioskiem o wydanie tego zezwolenia opinii Prezesa PAA w przedmiocie wstępnego raportu lokalizacyjnego lub wyprzedzającej opinii dotyczącej planowanej lokalizacji obiektu jądrowego dotyczące spełnienia wskazanych wyżej wymagań. Z jednej strony zabezpiecza to interes inwestora, ponieważ wskazuje, że wybrana przez niego lokalizacja obiektu energetyki jądrowej jest odpowiednia. Z drugiej zaś zapewnia, że na dzień złożenia wniosku o wydanie zezwolenia na wykonanie wstępnych robót, dokonano odpowiedniej do zakresu planowanych prac oceny istotnych czynników związanych z daną lokalizacją, które mają wpływ na bezpieczeństwo obiektu jądrowego w planowanym okresie jego funkcjonowania. Ponadto, obowiązek uzyskania jednej z powyższych opinii odpowiada wymogom określonym w dyrektywie 2009/71/Euratom, w których przesądzono, że państwa członkowskie obowiązane są wprowadzić odpowiednie ramy krajowe bezpieczeństwa jądrowego, mając na względzie cel zapobiegania awariom oraz ograniczania jej skutków, a także aby udzielenie zezwolenia na budowę obiektu jądrowego było oparte na odpowiedniej ocenie lokalizacji.

Rozpatrzenie wniosku o wydanie zezwolenia na wykonanie wstępnych robót uzależniono od uiszczenia opłaty w wysokości 1 500 000 zł. Opłata stanowi dochód budżetu państwa i jest wnoszona na rachunek Państwowej Agencji Atomistyki.

W celu umożliwienia sprawnego prowadzenia postępowania, a także umożliwienia Prezesowi PAA prowadzenia koniecznych kontroli czy korzystania z pomocy laboratoriów i organizacji eksperckich oraz biegłych i ekspertów, w art. 36k ust. 11 Prawa atomowego w projektowanym brzmieniu wskazano, że do wydawania zezwolenia na wykonanie wstępnych robót przepisy art. 5 ust. 1b-, 2, 7, 7a, 7c, 9 i 11–15 oraz art. 39e ust. 1-2e ustawy Prawo atomowe stosuje się odpowiednio. Podkreślić należy, że w art. 36l Prawa atomowego w brzmieniu proponowanym w projekcie wprowadza się nowy rodzaj decyzji – zezwolenie na wstępne roboty. Przepis art. 36l zawiera zupełną i kompletną regulację wyżej wymienionej decyzji i związanego z nim postępowania i przepisy Prawa atomowego dotyczące zezwoleń znajdują

zastosowanie do zezwolenia na wstępne roboty jedynie wówczas, gdy tak przesądzone w art. 36l Prawa atomowego w projektowanym brzmieniu i tylko w zakresie określonym w tym przepisie.

Regulując kwestię postępowania w sprawie wydania decyzji w sprawie zezwolenia na wstępne roboty budowlane, w projektowanym brzmieniu art. 36l ust. 12 Prawa atomowego wskazano również, że Prezes PAA, przed wydaniem tej decyzji zasięga opinii Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, w zakresie projektu systemu ochrony fizycznej.

Prezes PAA wydaje zezwolenie na wstępne roboty w terminie 9 miesięcy od dnia złożenia wniosku wraz z wymaganymi dokumentami.

Mając na uwadze charakter wstępnych robót budowlanych, w przepisach Prawa atomowego w proponowanym brzmieniu przesądzone, że stroną postępowania o wydanie zezwolenia na wstępne roboty lub jego zmianę jest wyłącznie inwestor. Jednakże w celu zapewnienia udziału społeczeństwa w postępowaniu, w art. 36l ust. 16 Prawa atomowego w proponowanym brzmieniu wskazano, że przepisy art. 39d ust. 1 pkt 1–3, ust. 2, ust. 4 oraz 5 Prawa atomowego stosuje się odpowiednio, przy czym ogłoszeniu podlega skrócony raport z oceny bezpieczeństwa dla tej części zamierzenia budowlanego, której dotyczy wnioski o wydanie zezwolenia. Z powyższego wynika, że po wpłynięciu wniosku o wydanie zezwolenia na wstępne roboty Prezes PAA niezwłocznie ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach podmiotowych Prezesa PAA treść wniosku o wydanie tego zezwolenia oraz informację o:

- 1) wszczęciu postępowania w sprawie wydania zezwolenia na wstępne roboty;
- 2) możliwości składania uwag i wniosków;
- 3) sposobie i miejscu składania uwag i wniosków, wskazując jednocześnie 14-dniowy termin ich składania;

Uwagi i wnioski, o których mowa powyżej, można wnieść:

- 1) pisemnie;
- 2) ustnie do protokołu;
- 3) za pomocą środków komunikacji elektronicznej, bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Prezes PAA w uzasadnieniu zezwolenia na wstępne roboty podaje informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały uwzględnione zgłoszone

uwagi i wnioski. W przepisach Prawa atomowego w projektowanym brzmieniu przewiduje się skrócenie terminu składania wniosków i uwag do 14 dni. Mając na uwadze zakres możliwych do wykonania wstępnych robót oraz to, że stanowią one jedynie część całej inwestycji, za zasadne uznać należy czasowe ograniczenie wnoszenia uwag i wniosków.

Zezwolenie na wstępne roboty, jeżeli jest to niezbędne, może zawierać określenie warunków wykonywania działalności objętej zezwoleniem. Warunki te określane są przez Prezesa PAA. W projektowanych przepisach przewidziano również możliwość odstępstwa od wyżej opisanych warunków. Analogiczna regulacja zawarta jest w art. 36e Prawa atomowego w obowiązującym brzmieniu w odniesieniu do budowy obiektu jądrowego.

Odstępstwa są możliwe po:

- 1) uzyskaniu zgody Prezesa PAA – w przypadku gdy odstępstwo jest istotne, to ma wpływ na bezpieczeństwo jądrowe, ochronę radiologiczną, ochronę fizyczną lub zabezpieczenia materiałów jądrowych;
- 2) uprzednim poinformowaniu Prezesa PAA – w przypadku gdy odstępstwo nie ma wpływu na bezpieczeństwo jądrowe, ochronę radiologiczną, ochronę fizyczną lub zabezpieczenia materiałów jądrowych.

Prezes PAA może określić warunki, na jakich można dokonać odstępstwa od wymagań zawartych w zezwoleniu na wstępne roboty. W przypadku niewystąpienia o zgodę, Prezes PAA kierując się względami bezpieczeństwa jądrowego, ochrony radiologicznej, ochrony fizycznej lub zabezpieczenia materiałów jądrowych, może, w drodze decyzji administracyjnej, zakazać dokonania odstępstwa od wymagań zawartych w zezwoleniu na wstępne roboty. W przypadku niepoinformowania Prezesa PAA o odstępstwie, Prezes PAA, kierując się wyżej wymienionymi względami, może w drodze decyzji administracyjnej zakazać dokonania odstępstwa od wymagań zawartych w zezwoleniu albo nakazać przywrócenie stanu prac do stanu sprzed dokonania odstępstwa.

Przepisy Prawa atomowego w projektowanym brzmieniu przesądzają również, że Prezes PAA sprawuje nadzór i kontrolę w zakresie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej nad wykonywaniem wstępnych robót budowlanych na zasadach określonych w rozdziale 9 Prawa atomowego dotyczących nadzoru i kontroli nad obiektami jądrowymi. W celu umożliwienia wykonywania wyżej wymienionego nadzoru zostało również wskazane, że kontrola wykonawców prac prowadzonych w ramach wstępnych robót budowlanych odbywa się na zasadach określonych w art. 37 Prawa atomowego.

Zezwolenie na wstępne roboty budowlane podlega natychmiastowemu wykonaniu tak, jak decyzja o pozwoleniu na budowę w zakresie wstępnych prac budowlanych, o której mowa w art. 17a ust. 1 specustawy jądrowej.

Art. 2 pkt 2 projektu ustawy – art. 38e Prawa atomowego

Dodanie zmiany jest związane z wprowadzeniem nowej instytucji – zezwolenia na wstępne roboty, które należało uwzględnić w katalogu określonym w art. 38e Prawa atomowego.

Załącznik nr 7 do Prawa atomowego

W załączniku nr 7 do Prawa atomowego w proponowanym brzmieniu zawarty jest szczegółowy wykaz dokumentów, które inwestor obowiązany jest załączyć do wniosku o wydanie zezwolenia na wykonanie wstępnych robót budowlanych, o którym mowa w art. 361 ust. 1. Określony w projekcie ustawy wykaz pozwoli Prezesowi PAA na podjęcie decyzji o wydaniu zezwolenia na wstępne prace.

Zgodnie z załącznikiem, do wniosku o wydanie zezwolenia na wykonanie wstępnych robót budowlanych należy dołączyć:

- 1) decyzję zasadniczą;
- 2) decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej;
- 3) decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej;
- 4) składające się z części opisowej i rysunkowej opracowanie projektowe dotyczące części zamierzenia budowlanego objętego wnioskiem, zawierające, w zależności od zakresu wniosku:
 - a) w części opisowej:
 - rodzaj i kategorię obiektu budowlanego,
 - zamierzony sposób użytkowania obiektu budowlanego,
 - charakterystykę parametrów zamierzenia budowlanego:
 - kubaturę, wysokość, długość, szerokość, średnicę,
 - szacowaną powierzchnię zabudowy,
 - liczbę kondygnacji oraz zakładany poziom posadowienia,
 - inne dane niż wskazane w tiret pierwsze–trzecie niezbędne do stwierdzenia zgodności usytuowania obiektu z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej,
 - b) wpływ zamierzenia budowlanego objętego wnioskiem na środowisko,
 - c) informacje o zasadniczych elementach wyposażenia budowlano-instalacyjnego,

- zapewniających użytkowanie obiektu budowlanego zgodnie z przeznaczeniem,
- d) dane dotyczące warunków ochrony przeciwpożarowej, stosownie do zakresu projektu;
- 5) w części rysunkowej – z nawiązaniem do poziomu terenu, z uwzględnieniem niezbędnych wymiarów, w tym zewnętrznych w rzucie pionowym i poziomym:
- a) w przypadku zamierzenia budowlanego obejmującego budynki:
- rzuty wszystkich charakterystycznych poziomów w zakresie niezbędnym do przedstawienia układu funkcjonalno-przestrzennego i rozwiązań architektoniczno-budowlanych,
 - charakterystyczne przekroje, w zakresie niezbędnym do przedstawienia układu funkcjonalno-przestrzennego, z nawiązaniem do poziomu terenu, ukazujące powiązanie z podłożem oraz przyległymi obiektami
- b) w przypadku zamierzenia budowlanego obejmującego obiekty budowlane inne niż budynki:
- rzuty wszystkich charakterystycznych poziomów,
 - charakterystyczne przekroje,
 - widoki;
- 6) opinię Prezesa Agencji, o której mowa w art. 5b ust. 3a specustawy jądrowej, lub wyprzedzającą opinię Prezesa Agencji, o której mowa w art. 36a ust. 1 Prawa atomowego, dotyczącą spełnienia wymagań, o których mowa w art. 36l ust. 5 pkt 1 Prawa atomowego, a w przypadku określonym w art. 36l ust. 8 Prawa atomowego – także uzupełniony wstępny raport lokalizacyjny lub raport lokalizacyjny, wykazujący spełnienie wymagań, o których mowa w art. 36l ust. 5 pkt 1 Prawa atomowego;
- 7) plan sytuacyjny lokalizacji wstępnych robót budowlanych na kopii aktualnej mapy zasadniczej lub mapy jednostkowej przyjętej do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego;
- 8) model osiadania obiektu, którego dotyczą wstępne roboty budowlane objęte wnioskiem, ze wskazaniem danych wykorzystanych do jego sporządzenia oraz metody jego weryfikacji, zawierający:
- a) określenie obliczeniowych parametrów geotechnicznych,
 - b) określenie oddziaływań od gruntu,
 - c) przyjęcie modelu obliczeniowego podłoża gruntowego,
 - d) obliczenie nośności i osiadania podłoża gruntowego oraz ogólnej stateczności,
 - e) prognozę zmian właściwości podłoża gruntowego w czasie,

- f) określenie wpływu wód gruntowych na obiekt budowlany i niezbędnych sposobów przeciwdziałania negatywnym oddziaływaniom,
- g) ustalenie danych niezbędnych do zaprojektowania fundamentów;
- 9) informację o przedmiocie i zakresie niezbędnych do uzyskania zgód wodnoprawnych dla wykonania wstępnych robót budowlanych;
- 10) raport z oceny bezpieczeństwa dla tej części zamierzenia budowlanego, której dotyczy wniosek, zawierający co najmniej:
 - a) informacje na temat ogólnych aspektów projektowych dotyczących wstępnych robót budowlanych mających istotne znaczenia dla zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej;
 - b) opis technologii, surowców i materiałów, mających wpływ na bezpieczeństwo jądrowe i ochronę radiologiczną, które będą zastosowane w trakcie prowadzonych wstępnych robót budowlanych, w szczególności specyfikacje techniczne, wykaz wymaganych certyfikatów, atestów, a także metodologię produkcji tych materiałów, ich transportu, przechowywania oraz montażu, w tym na terenie prowadzenia wstępnych robót budowlanych;
- 11) informacje wraz z wynikami ocen bezpieczeństwa dotyczące wpływu wstępnych robót budowlanych na bezpieczeństwo jądrowe i ochronę radiologiczną;
- 12) podsumowanie przeprowadzonych ocen bezpieczeństwa dotyczących wpływu wstępnych robót budowlanych na bezpieczeństwo jądrowe i ochronę radiologiczną i wnioski z nich wynikające;
- 13) dokumentację opisującą zintegrowany system zarządzania, o której mowa w art. 36k ust. 2 pkt 1–7 oraz 10 Prawa atomowego, uzupełniona o dokumentację systemu jakości prowadzonych prac dla tej części zamierzenia budowlanego, której dotyczy wniosek;
- 14) projekt systemu ochrony fizycznej obiektu energetyki jądrowej odnoszący się do obiektu w fazie wstępnych robót budowlanych;
- 15) dowód uiszczenia opłaty za rozpatrzenie wniosku, o której mowa w art. 36l ust. 9 Prawa atomowego;
- 16) dokumenty wymagane przepisem art. 36l ust. 5 pkt 1 oraz ust. 6 Prawa atomowego.

Art. 3 projektu ustawy – zmiana ustawy ocenowej

W art. 3 przewidziano zmiany o charakterze dostosowawczym. Dodawane przepisy przewidują, że organ wydający decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji przedsięwzięcia może nałożyć obowiązek przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania

przedsięwzięcia na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania pozwolenia na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych. Ponadto zmiany ustawy ocenowej skutkują tym, że obowiązek przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania na środowisko może wynikać również z inicjatywy wojewody w toku postępowania w sprawie pozwolenia na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych w przypadku stwierdzenia rozbieżności między warunkami określonymi w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach a wnioskiem o wydanie pozwolenia albo też inicjatywy inwestora.

Dodawane przepisy nowelizujące ustawę ocenową służą również zapewnieniu zgodności wprowadzanego nowego rodzaju decyzji inwestycyjnej z postanowieniami art. 2 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. U. UE. L. 2014.124.1 art. 1), który zobowiązuje państwa członkowskie do podjęcia wszystkich niezbędnych środków, pozwalających na właściwą ocenę skutków środowiskowych wynikających z realizacji każdego przedsięwzięcia.

Art. 4-6 projektu ustawy – przepisy przejściowe

Art. 4-6 są przepisami przejściowymi.

W art. 4 projektu ustawy przesądzono, że w przypadku gdy opinia ogólna Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki, o której mowa w art. 39b ust. 1 ustawy zmienianej w art. 2 projektu ustawy, o wydanie której złożono wniosek lub którą wydano przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, dotycząca systemu, elementu konstrukcji lub wyposażenia obiektu jądrowego, ocenia objęty nią zakres prac jako niemający wpływu na bezpieczeństwo jądrowe i ochronę radiologiczną lub niemający istotnego znaczenia ze względu na bezpieczeństwo jądrowe i ochronę radiologiczną zgodnie z art. 36j ust. 1 ustawy zmienianej w art. 2 projektu ustawy, w odniesieniu do zakresu prac objętych tą opinią inwestor może wystąpić o wydanie pozwolenia na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych, o których mowa w art. 17a ust. 1 pkt 1 lit. e ustawy zmienianej w art. 1 projektu ustawy. Powyższe rozwiązanie pozwoli na uprawnienie procesu inwestycyjnego.

W art. 5 i 6 projektu ustawy wskazano, że do spraw o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej, o której mowa w art. 20 ust. 1 specustawy jądrowej, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie specustawy jądrowej w projektowanym brzmieniu, stosuje się przepisy ustawy ocenowej w brzmieniu proponowanym projektem ustawy. Natomiast w przypadku

wydania przed dniem wejścia w życie specustawy jądrowej w projektowanym brzmieniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej, o której mowa w art. 20 ust. 1 specustawy jądrowej, nakładającej obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w ramach postępowania o wydanie pozwolenia na budowę, ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko przeprowadza się również w postępowaniu w sprawie wydania pozwolenia na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych.

Art. 7 – przepis o wejściu w życie

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami dotyczącymi funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

W związku z tym, że proponowana w projekcie instytucja pozwolenia na budowę w zakresie wstępnych robót budowlanych dotyczy kwestii wchodzących w zakres regulacji dyrektywy Rady 2009/71/Euratom, projekt ustawy podlega obowiązkowi notyfikacji Komisji Europejskiej na podstawie art. 33 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej podpisanego w dniu 25 marca 1957 r.

Projekt ustawy nie podlega przedstawieniu pozostałym właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

W projekcie nie przewiduje się wydania aktów wykonawczych.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów regulacyjnych ani przepisów określających wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie określa zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej.